BIULETYN
Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego

Warszawa, 20 maja 1953 r. | Nr 7 (29) | Poz. 20 — 26

TREŚĆ:

ZARZĄDZENIE

Poz. 20 Nr 21/Og z dnia 7.V.1953 r. w sprawie wzmożenia kontroli jakości produkcji.

OKÓLNIKI

Poz. 21 Nr 25 z dnia 7.V.1953 r. w sprawie obowiązków jednostek organizacyjnych resortu budownictwa przemysłowego w zakresie oszczędności w zużyciu paliw stałych.

Poz. 22 Nr 26 z dnia 30.IV.1953 r. w sprawie powołania i zakresu działania społecznych komisji do walki z niedbalstwem i marnotrawstwem materiałów oraz wprowadzenia obowiązku omawiania na naradach produkcyjnych (roboczych) spraw gospodarki materiałowej.

Poz. 23 Nr 32 z dnia 12.V.1953 r. w sprawie zasad i trybu sprzedaży przez jednostki organizacyjne budownictwa przemysłowego motocykli w ramach przyznanych pracowniczych etatów samochodowych.

PISMA OKÓLNE

Poz. 24 Nr 22 z dnia 7.V.1953 r.

Poz. 25 Nr 28 z dnia 13.V.1953 r. w sprawie sianokosów i akcji żniwnej.

INSTRUKCJA

Poz. 26 Nr 5 z dnia 28.IV.1953 r. w sprawie mieszkań dla pracowników zatrudnionych w resorcie budownictwa przemysłowego.

20.

ZARZĄDZENIE Nr 21/Og MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 7 maja 1953 r.

w sprawie wzmożenia kontroli jakości produkcji.

W celu wzmożenia walki ze złą jakością produkcji oraz dla zabezpieczenia właściwego pod względem jakości wykonywania robót budowlano-montażowych w budownictwie przemysłowym, zarządzam, co następuje:

§ 1. Dyrektorzy centralnych zarządów i zjednoczeń (przedsiębiorstw) zorganizują i zabezpieczą każdy w zakresie swojej kompetencji stałą kontrolę przestrzegania zarządzeń, okólników i instrukcji regulujących zagadnienia jakości wykonawstwa w budownictwie przemysłowym, podanych w wykazie stanowiącym załącznik Nr 1 do zarządzenia.

§ 2. Podstawowe kryteria jakości projektowania, wykonawstwa i produkcji pomocniczej ustala załącznik Nr 2 do zarządzenia.

§ 3. Celem zapewnienia wzmożenia walki z produkcją złej jakości:

1) **Departament Techniki:**

w terminie do dnia 2 czerwca 1953 r. opracuje i poda do wiadomości wykaz warunków technicznych wykonywania i odbioru robót oraz odbioru materiałów na placach budowy, obowiązujących w budownictwie przemysłowym.

2) **Departament Produkcji Materiałów Budowlanych:**

a) w terminie do dnia 15 czerwca 1953 r. przeprowadzi weryfikację i ewentualnie unifikację obowiązujących warunków technicznych na wyroby produkcji pomocniczej i materiały używane do wykonywania tych wyrobów i sporządzi wykaz tych warunków oraz wykaz przepisów odbioru tych wyrobów i materiałów,

b) w tymże terminie opracuje i wyda instrukcję w sprawie zakresu i podziału osobistej odpowiedzialności za jakość wykonanej produkcji pomocniczej.

3) **Departament Głównego Mechanika:**

a) w terminie do dnia 2 czerwca 1953 r. przeanalizuje, dokona ewentualnych zmian i uzupełnień i wprowadzi jako obowiązującą instrukcję opracowaną przez Centralny Zarząd Mechanizacji w sprawie organizacji i pracy służby kontroli technicznej w zakładach remontowych, podległych Centralnemu Zarządowi Mechanizacji,

b) w tymże terminie wyda instrukcję ustalającą tryb i zasady odbioru części zamiennych z importu oraz odpowiedzialność jednostek organizacyjnych i osób za jakościowy odbiór tych części,

c) w tymże terminie wyda instrukcję w sprawie organizacji i pracy służby kontroli technicznej na bazach sprzętowych zjednoczeń budownictwa przemysłowego,

d) w terminie do dnia 7 czerwca 1953 r. opracuje i przedłoży Dyrektorowi Generalnemu do zatwierdzenia plan organizacji wykonania i opracowania w 1953 r. brakujących warunków technicznych odbioru sprzętu po wszelkiego rodzaju remontach wykonywanych tak w zakładach C. Z. Mechanizacji, jak i na bazach sprzętu, budowach itp.

4) **Centralny Zarząd Mechanizacji:**

a) w terminie do dnia 7 czerwca 1953 r. wprowadzi w życie instrukcję, o której mowa w pkt. 3 (lit. a) i zabezpieczy właściwe funkcjonowanie służby kontroli technicznej w zakładach remontowych sprzętu, zgodnie z tą instrukcją,

b) w terminie do dnia 2 czerwca 1953 r. wyda przepisy jakościowego odbioru części zamiennych produkcji krajowej,

c) w tymże terminie wyda instrukcję w sprawie zakresu i podziału osobistej odpowiedzialności za jakość napraw sprzętu i odbiór części zamiennych produkcji krajowej,

d) w terminie do dnia 7 czerwca 1953 r. opracuje i przedłoży do Departamentu Głównego Mechanika plan opracowania brakujących warunków zakładowych na remont sprzętu. Departament Głównego Mechanika zatwierdzi ten plan i dopilnuje jego wykonania i wprowadzenia w życie w ustalonych terminach.

5) **Centralne zarządy ogólno-budowlane i specjalizowane:**

a) otoczą specjalną opieką prace służby kontroli technicznej w zjednoczeniach, zarządach budowlano-montażowych i na budowach oraz zabezpieczą stałą kontrolę pracy tych służb,

b) opracują pod kierownictwem Departamentu Techniki przy współudziale Centralnego Zarządu Zaopatrzenia i wprowadzą przede wszystkim na budowach kluczowych, system przydzielania materiałów, oparty na zasadach limitowania i kontroli zużycia materiałów, zawarty w okólniku Nr 81 z dnia 10.X 1952 r. w sprawie wprowadzenia tymczasowych progresywnych norm zużycia podstawowych materiałów dla robót budowlanych oraz zasad limitowania i kontroli zużycia tych materiałów na budowach.

6) **Centralny Zarząd Zaopatrzenia:**

w terminie do dnia 2 czerwca 1953 r. opracuje szczegółowe wyjaśnienia, dotyczące jakościowego odbioru materiałów budowlanych na placach budów w oparciu o § 22 instrukcji, stanowiącej załącznik do okólnika Nr 62 z dnia 20.IX 1952 r. Wyjaśnienia te powinny uwzględniać zasady odpowiedzialności wytwórni za jakość dostarczonych materiałów i składania odpowiednich reklamacji, zgodnie z zarządzeniem Nr 293 PKPG z dnia 31.VII 1951 r. Biuletyn PKPG Nr 22 z dnia 31.VIII 1951 r., poz. 227 i okólnika Nr 63 M.B.Przem. z dnia 22.VIII 1951 r.

7) **Centralny Zarząd Transportu:**

a) w terminie do dnia 25 maja 1953 r. opracuje regulamin pracy inspektoratów kontroli technicznej we własnych zakładach transportowych,

b) w terminie do dnia 15 czerwca 1953 r. zorganizuje prace inspektoratu kontroli technicznej zgodnie z regulaminem wymienionym w pkt. 7 (lit. a),

c) w terminie do dnia 15 czerwca 1953 r. opracuje szczegółowe warunki techniczne i normy, którym winna odpowiadać jakość napraw środków transportowych, wykonywanych własnymi siłami w podległych zakładach transportowych,

d) w terminie do dnia 30 czerwca 1953 r. opracuje w uzgodnieniu z PKPG warunki techniczne odbioru środków transportowych z remontów kapitalnych, wykonywanych przez warsztaty obce,

e) w terminie do 25 maja 1953 r. wyda instrukcję w sprawie zakresu i podziału odpowiedzialności osobistej za jakość napraw środków transportu.

§ 4. Instrukcje, o których mowa w § 3, pkt. 3), lit. b); pkt. 4), lit. b) i c); pkt. 7, lit. a) i e) wymagają zatwierdzenia właściwego Dyrektora Generalnego,

§ 5. Roboty budowlano-montażowe nie objęte warunkami technicznymi wymienionymi w wykazie, zgodnie z § 2, pkt. 1), są wykonywane i odbierane na podstawie warunków technicznych zakładowych, opracowywanych przez budowy, zakłady i zjednoczenia i zatwierdzonych przez odnośne centralne zarządy.

§ 6. Ogólny nadzór nad wykonaniem postanowień niniejszego zarządzenia sprawuje Departament Techniki.

§ 7. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem podpisania.

w/z MINISTRA

Inż. St. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Ministra Budownictwa Przemysłowego Nr 21/Og z dnia 7 maja 1953 r.

WYKAZ

zarządzeń, okólników, instrukcji, pism okólnych i pism Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego dotyczących jakości projektowania i wykonawstwa oraz odpowiedzialności za nieprawidłowe projektowanie i wykonawstwo w budownictwie przemysłowym.

I. Projektowanie.

1) **Zarządzenie Nr 76** z dnia 6.IV 1952 r. w sprawie trybu zatwierdzania dokumentacji technicznej w Centralnym Zarządzie Biur Projektów Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego i nadzorowanych przez niego biurach projektów.

2) **Instrukcja** z dnia 17.XII 1952 r. Departamentu Techniki w sprawie zakresu i podziału osobistej odpowiedzialności za jakość i terminowość sporządzanej dokumentacji technicznej.

3) **Zarządzenie Nr 35** z dnia 19.II 1952 r. w sprawie trybu i kontroli sprawowania nadzoru autorskiego nad wykonywaniem robót inwestycyjnych.

4) **Pismo okólne Nr 13** Departamentu Techniki z dnia 26.V 1951 r. w sprawie projektowania konstrukcji prefabrykowanych.

II. Przepisy technologiczne i warunki techniczne w wykonawstwie.

1) **Zarządzenie Nr 163** z dnia 16.XI 1951 r. w sprawie obowiązku opracowywania procesów technologicznych i przestrzegania dyscypliny technologicznej w zakresie produkcji pomocniczej.

2) **Pismo Departamentu Techniki** — L. dz. DT/1427/52 z dnia 25.IV 1951 r. w sprawie stosowania instrukcji dla wykonywania betonów trocinowych.

3) **Zarządzenie Nr 33** z dnia 2.IV 1951 r. w sprawie projektowania i wykonywania konstrukcji żelbetowych z elementów prefabrykowanych.

4) **Instrukcja** dla laboratoriów betonowych na budowach i w wytwórniach — wyd. III P.W.T. 1953 r. — opracowana przez Instytut Techniki Budowlanej.

5) **Okólnik Nr 3** z dnia 3.II 1953 r. w sprawie stosowania w budownictwie przemysłowym cegły dziurawki i cegły wapienno-piaskowej (autoklawizowanej).

6) **Pismo okólne Nr 1** Departamentu Techniki z dnia 9.II 1953 r. w sprawie właściwego stosowania odpowiednich gatunków papy.

7) **Pismo okólne Nr 3** Departamentu Techniki z dnia 14.III 1953 r. w sprawie stosowania kamieni do murów fundamentowych w budownictwie przemysłowym,

8) **Pismo okólne Nr 4** Departamentu Techniki z dnia 30.III 1953 r. w sprawie stosowania płyt pilśniowych lub wiórkowo-cementowych (supremy) do ścianek działowych,

9) **Pismo okólne Nr 6** Departamentu Techniki z dnia 31.III 1953 r. w sprawie stosowania betonów niezbrojonych z kamieniami wtapianymi,

10) **Pismo okólne Nr 7** Departamentu Techniki z dnia 1.IV 1953 r. w sprawie stosowania bloków ściennych pianobetonowych w budownictwie przemysłowym,

11) **Pismo okólne Nr 8** Departamentu Techniki z dnia 4.IV 1953 r. w sprawie stosowania pustaków żużlobetonowych i gruzobetonowych w budownictwie przemysłowym,

12) **Pismo okólne Nr 15** Departamentu Techniki z dnia 5.VIII 1952 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji tymczasowych warunków technicznych odbioru pustaków ceramicznych „DS".

III. Organizacja wykonawstwa.

1) **Zarządzenie** w sprawie tymczasowych zasad organizacji zakresu działania komórek kontroli technicznej w budownictwie przemysłowym,

2) **Zarządzenie Nr 131** z dnia 6.VI 1952 r. w sprawie wprowadzenia na budowach obowiązku technicznej kontroli międzyoperacyjnej,

3) **Zarządzenie Nr 141** z dnia 13.VI 1952 r. w sprawie podziału odpowiedzialności za jakość robót między jednostkami projektującymi i wykonawczymi oraz w sprawie ustalenia zakresu osobistej odpowiedzialności za jakość sporządzonej dokumentacji technicznej i wykonawstwa robót.

4) **Zarządzenie Nr 142** z dnia 13.VI 1952 r. w sprawie opieki nad budowami o pionierskim charakterze,

5) **Zarządzenie Nr 116** z dnia 12.V 1952 r. w sprawie trybu odbioru robót budowlano-montażowych przez jednostki występujące w charakterze zamawiającego,

6) **Zarządzenie Nr 123** z dnia 15.V 1952 r. w sprawie zwiększenia dyscypliny płac oraz polepszenia jakości robót w wykonawstwie budowlano-montażowym,

7) **Pismo okólne Nr 4** Departamentu Techniki z dnia 12.V 1951 r. w sprawie wykonania konstrukcji z elementów prefabrykowanych oraz kontroli międzyfazowej w wykonawstwie,

8) **Zarządzenie Nr 201** z dnia 11.IX 1952 r. w sprawie wykonawstwa robót w okresie zimowym 1952/53 r.

IV. Różne.

1) **Zarządzenie Nr 177** z dnia 10.XII 1951 r. w sprawie organizacji zakresu działania oraz wyposażenia laboratoriów do badań betonów,

2) **Zarządzenie Nr 64** z dnia 30.IV 1951 r. w sprawie szkolenia robotników na placach budów w brygadach,

3) **Zarządzenie Nr 57** z dnia 20.III 1952 r. w sprawie jakości cementu,

4) **Zarządzenie Nr 148** z dnia 25.VI 1952 r. w sprawie realizacji uchwał IV Krajowej Narady Budowlanej,

5) **Zarządzenie Nr 167** z dnia 17.VII 1952 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr 148 z dnia 25.VI 1952 r. w sprawie realizacji uchwał IV Krajowej Narady Budowlanej.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 21/Og. Ministra Budownictwa Przemysłowego z dn. 7 maja 1953 r.

PODSTAWOWE KRYTERIA

oceny jakości dokumentacji projektowo-kosztorysowej robót budowlano-montażowych, produkcji pomocniczej, produkcji sprzętu i części zamiennych oraz remontu sprzętu i środków transportowych w budownictwie przemysłowym.

I. Dokumentacja techniczna na roboty budowlano-montażowe.

1. Za dokumentację projektowo-kosztorysową właściwej jakości uważa się dokumentację, która:

a) opiera się na nowoczesnych, opanowanych i sprawdzonych zdobyczach wiedzy technicznej w dziedzinie statyki i wytrzymałości,

b) jest opracowana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi i normami państwowymi i resortowymi,

c) opiera się na dokładnym rozpoznaniu warunków lokalnych, zwłaszcza geotechnicznych, hydrogeologicznych i chemicznych oraz warunków wynikających z procesu technologicznego zakładu,

d) opiera się na szczegółowo przeanalizowanych, alternatywnie opracowanych i porównawczo sprawdzonych założeniach koncepcyjnych oraz uwzględnia postulaty ekonomiki realizacji,

e) uwzględnia postulaty oszczędności w użyciu materiałów, zwłaszcza deficytowych,

f) uwzględnia warunki oraz kolejność wykonywania poszczególnych elementów,

g) jest możliwie najprostsza i najłatwiejsza w wykonaniu,

h) jest kompletna do szczegółów włącznie i podana w formie jasnej i zrozumiałej,

i) przewiduje pracę układu konstrukcyjnego i jego elementów również w poszczególnych pośrednich fazach wykonawstwa i montażu,

j) opiera się na szczegółowej analizie realnych możliwości wykonawczych, określonej organizacji wykonawczej, w określonych warunkach oraz zakłada odpowiedni stopień tolerancji,

k) przewiduje i określa środki, metody i technologię wykonawstwa w określonych warunkach (np. w okresie zimowym),

l) jest uzupełniona szczegółową instrukcją montażową i technologiczną oraz instrukcją o technicznej kontroli międzyfazowej,

m) jest najdokładniej sprawdzona i zweryfikowana we wszystkich szczegółach oraz zatwierdzona po gruntownej analizie zasadniczych cech, a m. in. ekonomiki, typizacji, stosowania właściwych materiałów itp.

2. Za dokumentację, której jakość jest oczywiście gorsza od dokumentacji właściwej jakości (pkt 1) uważa się dokumentację, która nie spełnia warunków wymienionych w pkt 1, jeżeli spowoduje to konieczność zasadniczych zmian dokumentacji, bądź konieczność dokonania przeróbek robót wykonanych na podstawie tej dokumentacji — pociągających za sobą znaczne zwiększenie kosztów dokumentacji lub budowy.

3. Za dokumentację oczywiście nie nadającą się do użytku uważa się dokumentację, która:

a) z powodu nie dotrzymania warunków podanych w pkt 1 wymaga kompletnej przeróbki,

b) naraziła, względnie zastosowanie jej mogło narazić obiekt na niebezpieczeństwo awarii,
c) spowodowała wykonanie obiektów, które nie mogą być użytkowane bez gruntownej przeróbki.

II. Roboty budowlano-montażowe.

1. Za roboty budowlano-montażowe właściwej jakości uważa się roboty wykonane:
a) zgodnie z dokumentacją techniczną i instrukcjami wykonawczo-montażowymi,
b) zgodnie z obowiązującymi przepisami budowlanymi, normami technicznymi i szczegółowymi warunkami technologicznymi,
c) z materiałów w zasadzie o jakości odpowiadającej norm i warunkom technicznym, a w każdym razie — gwarantującej bezpieczeństwo budowli i zdolność eksploatacyjną urządzeń,
d) w sposób gwarantujący bezpieczeństwo pracy (rusztowania, stemplowania i inne urządzenia pomocnicze wykonywane zgodnie z przepisami technicznymi i bezpieczeństwa pracy),
e) z zachowaniem warunków i reguł ścisłej technicznej kontroli międzyoperacyjnej.

2. Za roboty budowlano-montażowe, których jakość jest oczywiście gorsza od robót właściwej jakości (pkt 1) uważa się roboty, które zostały wykonane w jakiejkolwiek części niezgodnie z warunkami wymienionymi w pkt 1, jeżeli spowoduje to:
a) konieczność dokonania przeróbek wykonanych robót budowlano-montażowych,
b) wady poszczególnych elementów utrudniających normalną eksploatację budowli lub jej części.

3. Za roboty budowlano-montażowe oczywiście nienadające się do użytku uważa się budowle lub elementy budowli wykonane w ten sposób, że:
a) budowla nie spełnia warunków bezpieczeństwa,
b) obiekt, bądź poszczególne urządzenia, nie nadają się do eksploatacji.

III. Produkcja pomocnicza.

Za wyroby produkcji pomocniczej właściwej jakości uważa się wyroby wykonane:
a) zgodnie z projektem, względnie z inną dokumentacją projektowo-kosztorysową,
b) zgodnie z warunkami względnie instrukcją technologiczną,
c) zgodnie z normami państwowymi, resortowymi lub zakładowymi, względnie z warunkami umownymi z odbiorcą,
d) z materiałów względnie z surowców, których jakość odpowiada normom lub warunkom technicznym dla tych materiałów względnie surowców.

IV. Produkcja sprzętu i części zamiennych oraz remont sprzętu.

A. Dokumentacja projektowo-kosztorysowa sprzętu i części zamiennych.

Za dokumentację projektowo-kosztorysową właściwej jakości uważa się dokumentację, która:
a) jest opracowana zgodnie z normami państwowymi,
b) jest podana w formie jasnej i zrozumiałej i jest kompletna do szczegółów włącznie,
c) zawiera wymiary nominalne oraz dopuszczalne nad i podwymiary części dla kolejnych napraw,
d) jest dostosowana do możliwości wykonawczych zakładów zarówno w zakresie wyposażenia jak realnych możliwości materiałowych.

B. Produkcja i regeneracja części zamiennych.

Za wyprodukowany sprzęt oraz wyprodukowane lub regenerowane części zamienne właściwej jakości uważa się sprzęt i części wykonane:
a) zgodnie z obowiązującymi warunkami technicznymi wykonania i przepisami odbioru,
b) ściśle według dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z odchyleniami wymiarów w granicach dopuszczalnej tolerancji,
c) z materiałów ustalonych w dokumentacji technicznej.

C. Naprawy sprzętu.

Za właściwej jakości naprawę uważa się naprawę wykonaną zgodnie:
a) z obowiązującymi technicznymi warunkami resortowymi i zakładowymi,
b) z normami przedmiotowymi opracowanymi na podstawie warunków, o których mowa w pkt. a) i zatwierdzonymi przez odpowiednie władze.

Kryteriami do określenia właściwej jakości napraw sprzętu, dla którego chwilowo brakuje wymienionych wyżej obowiązujących warunków technicznych, jest zasada zdolności tego sprzętu do bezawaryjnej pracy w normalnych i ustalonych dla niego warunkach, do następnego planowego remontu tego samego rodzaju.

V. Naprawy środków transportowych.

Za właściwej jakości naprawę samochodów uważa się naprawę wykonaną:
a) zgodnie z dokumentacją projektowo-kosztorysową i z warunkami technicznymi zakładowymi względnie resortowymi i państwowymi,
b) przy użyciu części zamiennych wykonanych z właściwych materiałów i o dopuszczalnych tolerancjach wymiarowych.

Samochody po naprawach głównych i średnich powinny osiągnąć ustalony normami przebieg w kilometrach.

21.

OKÓLNIK Nr 25
MINISTRA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 7 maja 1953 r.

w sprawie obowiązków jednostek organizacyjnych resortu budownictwa przemysłowego w zakresie oszczędności w zużyciu paliw stałych.

W celu zapewnienia pełnej realizacji zadań oszczędnościowych ustalonych w uchwałach n-ry 57 i 58 Prezydium Rządu z dnia 17 stycznia 1953 r. oraz w nawiązaniu do okólnika nr 10 Ministra Budownictwa Przemysłowego z dnia 19 lutego 1953 r. i pisma okólnego nr 1 Pełnomocnika do Spraw Paliw z dnia 23 lutego 1953 r., ustalam, co następuje:

§ 1. Realizacja programu oszczędnościowego obejmuje w roku 1953 następujące zagadnienia:
1) racjonalne zużycie paliw,
2) prawidłową gospodarkę materiałową w zakresie paliw stałych,
3) upowszechnienie ekonomicznego zużywania paliw,
4) premiowanie za oszczędności osiągnięte w zużyciu paliw stałych,

5) sprawozdawczość w zakresie oszczędności w zużyciu paliw stałych.

§ 2. W zakresie racjonalnego i oszczędnego zużycia paliw:

1) Departament Głównego Mechanika:

a) przeprowadzi do dnia 1 października 1953 r. korektę istniejących norm zużycia paliw stałych dla sprzętu, parowozów przetokowych i grzewczych na podstawie analizy zużycia tych paliw w ciągu okresu 3 miesięcy, tj. w maju, czerwcu i lipcu;

b) zwróci się do Ministerstwa Kolei do dnia 15 maja 1953 r. z wnioskiem o zamianę w najbliższym okresie br. parowozów normalnotorowych o powierzchni rusztu ponad 2 m^2 na parowozy o powierzchni nie wyżej 2 m^2 rusztu;

c) ustali do dnia 1 października 1953 r. sposób kontroli obowiązujących norm zużycia paliw stałych w oparciu o zarządzenie Przewodniczącego PKPG z dnia 22 lutego 1951 r. (Monitor Polski Nr A-22, poz. 207), a w szczególności opracuje:

— metodę obliczania norm zużycia dobowego paliw stałych przez parowozy na placach budów i

— sposób kontroli zużycia paliw w stosunku do efektywnego czasu pracy lub wielkości urobku sprzętu.

2) Departament Socjalny dopilnuje należytego przygotowania kwater robotniczych na okres zimowy 1953/54 pod względem zabezpieczenia pomieszczeń przed stratami cieplnymi,

3) centralne zarządy i zjednoczenia wprowadzą ścisłą bieżącą kontrolę zużycia paliw stałych na cele opałowe.

§ 3. W zakresie gospodarki materiałowej paliwami stałymi:

1) Centralny Zarząd Zaopatrzenia, centralne zarządy i zjednoczenia:

a) wprowadzą niezwłocznie ścisłą kontrolę gospodarki materiałowej paliwami stałymi, w szczególności kontrolę wydawania przez magazynierów węgla na parowozy;

b) przeprowadzać będą instruktaż w zakresie właściwej gospodarki magazynowej;

2) Zjednoczenia (przedsiębiorstwa) w terminie niezwłocznym:

a) ustalą właściwą organizację składowisk i magazynów,

b) zaprowadzą ścisłą ewidencję wydawanego paliwa,

c) opracują realne plany potrzeb paliw stałych,

d) zapewnią terminowy i właściwy poziom sprawozdawczości z realizacji zużycia i stanu zapasów paliw.

§ 4. W zakresie zagadnień upowszechniania ekonomicznego zużycia paliw:

1) Pełnomocnik Ministra dla Upowszechniania Nowych Metod Pracy w porozumieniu z Departamentem Głównego Mechanika:

a) przeprowadzi akcję uświadamiającą w przedmiocie oszczędnej gospodarki paliwami stałymi drogą propagowania:

— spalania mieszanek oszczędnościowych w kotłach c. o. i urządzeniach grzewczych,

— stosowania gorszych klas i sortymentów paliw wszędzie, gdzie jest to możliwe,

— organizowania współzawodnictwa w zakresie oszczędnego spalania i wyprowadzania norm progresywnych,

b) opracuje — w oparciu o wyniki współzawodnictwa — nowe metody pracy zapewniające oszczędności w zużyciu paliw stałych,

c) dokona wymiany doświadczeń uznanych za słuszne pod względem technicznym i ekonomicznym,

2) dyrektorzy zjednoczeń (przedsiębiorstw) przeprowadzą akcję szkolenia wewnątrz-zakładowego w zakresie ekonomicznego stosowania paliw.

§ 5. W zakresie zagadnień premiowania:

1) Departament Zatrudnienia i Płac w porozumieniu z Departamentem Głównego Mechanika w terminie do dnia 15 września 1953 r.

ustali zasady premiowania załóg parowozów normalno-torowych, przetokowych i grzewczych oraz lokomotywek wąskotorowych w oparciu o kontrolę pracy i zużycia paliw,

2) dyrektorzy zjednoczeń (przedsiębiorstw):

a) uwzględnią przyznawanie doraźnych nagród dla pracowników wyróżniających się w zakresie oszczędnego paliwa,

b) będą przedstawiać Pełnomocnikowi do Spraw Paliw, w ścisłym porozumieniu ze społecznymi komisjami kontroli gospodarki materiałowej paliwami stałymi i gospodarki cieplnej, wnioski do odznaczeń państwowych za wybitne osiągnięcia na polu gospodarki materiałowej paliwami stałymi oraz oszczędności w ich zużyciu.

Wnioski należy kierować za pośrednictwem właściwych centralnych zarządów.

§ 6. Centralne zarządy, jednostki bezpośrednio podległe Ministrowi i zjednoczenia (przedsiębiorstwa) obowiązane są do sporządzania sprawozdań, uzgadnianych ze społecznymi komisjami kontroli gospodarki materiałowej paliwami stałymi i gospodarki cieplnej w ustalonych terminach i opartych o rzeczywisty stan rzeczy.

Sprawozdania powinny być składane w trybie, określonym §§ 6, 7, 8 i 9 Okólnika nr 10 Ministra Budownictwa Przemysłowego z dnia 19 lutego 1953 r. w sprawie oszczędności w zużyciu paliw stałych.

§ 7. Pełnomocnik do Spraw Paliw obowiązany jest przeprowadzać stałą analizę postępu w realizowaniu programu oszczędnościowego paliw stałych.

§ 8. Wymienione w niniejszym okólniku departamenty obowiązane są do składania Pełnomocnikowi do Spraw Paliw m i e s i ę c z n y c h informacji do dnia 10 każdego miesiąca za miesiąc ubiegły, dotyczących oszczędności w zużyciu paliw stałych.

§ 9. Okólnik wchodzi w życie z dniem podpisania.

w/z M I N I S T R A

Inż. St. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu

22.

OKÓLNIK Nr 26
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 30 kwietnia 1953 r.

w sprawie powołania i zakresu działania społecznych komisji do walki z niedbalstwem i marnotrawstwem materiałów oraz wprowadzenia obowiązku omawiania na naradach produkcyjnych (roboczych) spraw gospodarki materiałowej.

W celu przyspieszenia uporządkowania gospodarki materiałami oraz wzmożenia walki z niedbalstwem i marnotrawstwem materiałów w czasie transportu, magazynowania i zużycia w produkcji, polecam, co następuje:

I. Komisje społeczne.

§ 1. 1. Z dniem 1 czerwca 1953 r. należy powołać na budowach, w zakładach produkcji pomocniczej i w jednostkach usługowych zjednoczeń (przedsiębiorstw) budownictwa przemysłowego — komisje społeczne do walki z niedbalstwem i marnotrawstwem materiałów — zwane w dalszym ciągu „komisjami“.

2. Na większych budowach można powołać kilka komisji działających przy poszczególnych obiektach (zespołach obiektów) lub odcinkach robót.

3. Komisje powołuje dyrektor zjednoczenia (przedsiębiorstwa) na wniosek kierownika budowy, zakładu produkcji pomocniczej lub jednostki usługowej, zwanego dalej kierownikiem „zakładu pracy“, uzgodniony z radą zakładową i Podstawową Organizacją Partyjną Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

4. Komisje na budowach powinny być powołane zarówno w jednostkach generalnego wykonawstwa, jak i u podwykonawców resortu budownictwa przemysłowego.

5. W skład komisji wchodzą:

1) przedstawiciel Podstawowej Organizacji Partyjnej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej,
2) przedstawiciel Związku Zawodowego,
3) przedstawiciel kierownika zakładu pracy.

6. Skład komisji może być zmieniony w trybie przewidzianym w ust. 3:

1) po ukończeniu półrocznej działalności,
2) w innych uzasadnionych przypadkach.

7. Dyrektorzy zjednoczeń (przedsiębiorstw) zaopatrzą poszczególnych członków komisji w odpowiednie zaświadczenia.

§ 2. 1. Zadaniem komisji jest stałe i systematyczne zapobieganie i zwalczanie niedbalstwa i marnotrawstwa materiałów w zakresie transportu, magazynowania (składowania) materiałów oraz gospodarki materiałami pobranymi do produkcji (zużycia) w oparciu o przepisy obowiązujące w resorcie budownictwa przemysłowego.

2. W celu wykonania zadań, o których mowa w ustępie 1, komisja lub poszczególni jej członkowie obowiązani są:

1) interesować się sprawami gospodarki materiałowej na terenie objętym ich działalnością,
2) przeprowadzać akcję uświadamiającą wśród pracowników zatrudnionych przy transporcie, magazynowaniu i pracach związanych z zużyciem materiałów, zmierzającą do wyrobienia wśród nich poszanowania dobra społecznego i oszczędzania materiałów,
3) popularyzować wśród pracowników osiągnięcia na polu prawidłowej gospodarki materiałowej, uzyskane na innych stanowiskach pracy, w drodze bezpośrednich rozmów lub na naradach produkcyjnych,
4) zapobiegać niedbalstwu i marnotrawstwu materiałów przez zwracanie uwagi zainteresowanym pracownikom na nieodpowiednie obchodzenie się z materiałami,
5) ujawniać fakty niedbalstwa i marnotrawstwa materiałów,
6) zwracać uwagę kierownikowi zakładu pracy na zauważone uchybienia i proponować środki zaradcze,
7) współpracować z organami inspekcji budownictwa przemysłowego w czasie przeprowadzanych przez nich inspekcji,
8) informować bieżąco kierownika zakładu pracy, Podstawową Organizację Partyjną Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i radę zakładową o wynikach swojej działalności,
9) składać sprawozdania ze swojej działalności:
   a) ogółowi pracowników na naradach produkcyjnych,
   b) dyrektorowi zjednoczenia (przedsiębiorstwa) raz na kwartał.

§ 3. W przypadku ujawnienia przez komisję lub członka komisji faktów niedbalstwa lub marnotrawstwa materiałów należy spisać protokół w dwóch egzemplarzach, zawierający następujące dane:

1) czas i miejsce powstania lub ujawnienia niedbalstwa lub marnotrawstwa,
2) rodzaj, wielkość i ewentualnie przybliżoną wartość strat, jakie powstały,
3) okoliczności towarzyszące stwierdzeniu lub powstaniu straty,
4) imiona, nazwiska i stanowiska osób odpowiedzialnych za spowodowanie strat — w przypadku możności stwierdzenia, lub umotywowaną wzmiankę o niemożności ustalenia winnych,
5) imiona, nazwiska, podpisy członków komisji i datę sporządzenia protokółu.

§ 4. 1. Kierownik zakładu pracy obowiązany jest nie później niż w ciągu dwóch dni od daty otrzymania protokółu, o którym mowa w § 3:

1) przeanalizować protokóły, wnioski komisji i wystąpić z wnioskiem do dyrektora zjednoczenia (przedsiębiorstwa) o ukaranie winnych,
2) zarządzić przeprowadzenie szczegółowych dochodzeń w celu ustalenia winnych, jeśli komisja nie mogła tego ustalić; w przypadku niemożności ustalenia winnych należy przesłać do dyrektora zjednoczenia (przedsiębiorstwa) protokół wraz z wynikami dochodzeń.

2. Jeśli kierownik zakładu pracy nie załatwi sprawy merytorycznie w przepisanym terminie lub nie podejmie działania w kierunku wykonania zadań wynikających z ust. 1, komisja obowiązana jest skierować sprawę bezpośrednio do dyrektora zjednoczenia (przedsiębiorstwa).

§ 5. Dyrektor zjednoczenia (przedsiębiorstwa) obowiązany jest:

1) roztoczyć opiekę nad działalnością komisji i interesować się wynikami jej pracy,
2) wyznaczyć w zjednoczeniu (przedsiębiorstwie) pracownika lub komórkę organizacyjną obowiązaną do rozpatrywania wniosków i spraw, o których mowa w § 4,
3) podejmować właściwe starania zmierzające do zapewnienia warunków uniemożliwiających powstawanie marnotrawstwa materiałów.

§ 6. Organa inspekcji budownictwa przemysłowego wszystkich szczebli organizacyjnych obowiązane są ściśle współpracować z komisjami przy wykonywaniu swoich zadań.

II. Narady produkcyjne.

§ 7. 1. Jednostki organizacyjne budownictwa przemysłowego wszystkich szczebli organizacyjnych obowiązane są omawiać na naradach produkcyjnych (roboczych) — zwanych w dalszym ciągu naradami — sprawy gospodarki materiałowej. W tym celu porządek dzienny narad powinien zawierać stały punkt, dotyczący gospodarki materiałowej.

2. Do spraw gospodarki materiałowej, które powinny być omawiane na naradach, w rozumieniu niniejszego okólnika zalicza się następujące zagadnienia:

1) planowania i realizacji zaopatrzenia materiałowego,
2) gospodarki zapasami materiałowymi (kontrola i analiza),
3) transportu materiałów,

4) gospodarki w magazynach i na placach budów,

5) kontroli zużycia materiałów w produkcji (na budowach, w zakładach produkcji pomocniczej, w jednostkach usługowych),

6) obniżenia kosztów zaopatrzenia materiałowego,

7) walki z marnotrawstwem materiałów i niedbalstwem w czasie transportu, magazynowania i zużycia w produkcji,

8) współpracy służb produkcyjno-technicznej, transportowej, zaopatrzenia i finansowo-księgowej,

3. Zagadnienia gospodarki materiałowej, o których mowa w ustępie 2-gim, mogą być omawiane na poszczególnych naradach w całości lub w części, w zależności od potrzeb.

§ 8. Na naradach należy pouczyć wszystkich pracowników o obowiązku ujawniania i zgłaszania faktów niedbalstwa i marnotrawstwa materiałów.

§ 9. 1. Zgłaszane w czasie narad wnioski, mające na celu usprawnienie gospodarki materiałowej oraz fakty ewentualnego niedbalstwa i marnotrawstwa materiałów powinny być uwidocznione w protokółach narad.

2. Na podstawie protokółów, o których mowa w ust. 1:

1) dyrektorzy zjednoczeń (przedsiębiorstw), kierownicy zarządów budowlano-montażowych, zakładów produkcji pomocniczej i jednostek usługowych, działających w ramach zjednoczenia (przedsiębiorstwa) obowiązani są przedsięwziąć starania zmierzające do:

   a) wprowadzenia w życie zgłoszonych na naradach usprawnień, które zostały uznane za słuszne,

   b) usunięcia stwierdzonego niedbalstwa lub marnotrawstwa i zapobieżenia powtórzeniu się ich w przyszłości;

2) kierownicy zarządów budowlano - montażowych, zakładów produkcji pomocniczej, jednostek usługowych oraz poszczególnych służb działających w ramach zjednoczenia (przedsiębiorstwa) obowiązani są w przypadku ujawnienia niedbalstwa lub marnotrawstwa materiałów wystąpić do dyrektora zjednoczenia (przedsiębiorstwa) o ukaranie winnych.

III. Postanowienia końcowe.

§ 10. Na podstawie stwierdzonych faktów niedbalstwa lub marnotrawstwa dyrektorzy zjednoczeń (przedsiębiorstw) obowiązani są wyciągać w stosunku do winnych odpowiednie konsekwencje przewidziane zarządzeniem Nr 146 Ministra Budownictwa Przemysłowego z dnia 18 czerwca 1952 roku w sprawie obniżenia kosztów zaopatrzenia materiałowego oraz wzmożenia walki o oszczędność materiałów (Biuletyn Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego Nr 9(16), poz. 61).

§ 11. Dyrektorzy centralnych zarządów obowiązani są bieżąco kontrolować wykonywanie postanowień niniejszego okólnika.

§ 12. Postanowienia niniejszego okólnika nie zwalniają jednostek budownictwa przemysłowego od obowiązku prawidłowego gospodarowania materiałami i kontroli gospodarki materiałowej na podstawie obowiązujących przepisów.

§ 13. Okólnik niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1953 r.

DYREKTOR GENERALNY

Inż. Fr. Topolski

23.

OKÓLNIK Nr 32 MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

z dnia 12 maja 1953 r.

w sprawie zasad i trybu sprzedaży przez jednostki organizacyjne budownictwa przemysłowego motocykli w ramach przyznanych pracowniczych etatów samochodowych.

W związku z ustaleniem przez Państwową Komisję Etatów dwóch rodzajów etatów motocyklowych w parku gospodarki narodowej, a mianowicie etatów motocykli służbowych i etatów motocykli pracowniczych, ustala się, co następuje:

§ 1. Jednostki organizacyjne budownictwa przemysłowego posiadające ponadetatowe motocykle służbowe, powinny sprzedać je pracownikom uprawnionym do nabycia motocykli pracowniczych na zaspokojenie niepokrytych etatów tych motocykli.

§ 2. Zezwolenie na sprzedaż motocykli mogą otrzymać pracownicy, do których zakresu czynności należy:

1) kontrola budów pod względem organizacji i postępu produkcji,
2) kontrola eksploatacji i konserwacji sprzętu i transportu,
3) kontrola gospodarki materiałowej i magazynowej w ramach całego przedsiębiorstwa,
4) kontrola spraw socjalno-bytowych i werbunkowych,
5) nadzór w zakresie ochrony przemysłowej,
6) załatwianie innych spraw, wymagających częstego odbywania podróży służbowych.

§ 3. Tryb sprzedaży motocykli powinien być zgodny z obowiązującymi przepisami, a w szczególności z uchwałą Prezydium KERM z dnia 5 kwietnia 1950 r. w sprawie sprzedaży przez jednostki służbowe motocykli w ramach etatów samochodowych (Monitor Polski nr A-47, poz. 533).

§ 4. Sprzedaży ulec powinny w pierwszym rzędzie motocykle o pojemności do 125 cm³.

§ 5. Zezwolenia na sprzedaż motocykli pracownikom wymienionym w § 2 — wydawać będą dyrektorzy centralnych zarządów na wniosek dyrektorów podległych im zjednoczeń (przedsiębiorstw).

§ 6. Motocykle nowoprzydzielone jednostkom organizacyjnym w ramach przyznanych etatów motocykli pracowniczych, powinny być sprzedawane wyłącznie w trybie ustalonym niniejszym okólnikiem.

§ 7. Za ścisłe przestrzeganie ustalonych niniejszym okólnikiem zasad i trybu sprzedaży motocykli — odpowiedzialny jest kierownik jednostki organizacyjnej, która dokonuje sprzedaży.

§ 8. Okólnik wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

DYREKTOR GENERALNY

Inż. J. Sitowski

24.

PISMO OKÓLNE Nr 22 MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO DEPARTAMENT ZATRUDNIENIA I PŁAC

z dnia 7 maja 1953 r.

W związku z wprowadzeniem po raz pierwszy w resorcie budownictwa przemysłowego praktyk szkoleniowych uczniów zasadniczych szkół zawodowych — Departament Zatrudnienia i Płac powiadamia, że instruktorów produkcyjnych grup

uczniowskich należy wynagradzać z osobowego funduszu płac z zachowaniem następujących zasad:

1. Zwolnionym całkowicie od pracy produkcyjnej instruktorom produkcyjnych grup uczniowskich wydzielonych przysługuje za okres szkolenia wynagrodzenie obliczone według zasad obowiązujących dla ustalenia wynagrodzenia w okresie urlopu wypoczynkowego;

2. Instruktorom, którym zlecono szkolenie uczniów-praktykantów w ramach normalnych zajęć produkcyjnych przysługują stawki, jak za szkolenie wewnątrz-zakładowe, jednak bez premii za pomyślny wynik szkolenia z uwagi na niepoddawanie odbywających praktyki szkoleniowe uczniów zasadniczych szkół zawodowych egzaminom przed zakładową komisją egzaminacyjno-kwalifikacyjną.

Równocześnie Departament Zatrudnienia i Płac podaje wysokość wynagrodzeń za szkolenie wewnątrz-zakładowe: wg stawek obowiązujących po 3.I 1953 r. Wynagrodzenie przy szkoleniu indywidualnym wynosi za jednego szkolonego:

	Za cały okres szkolenia przy długości okresu					
	1 m-c	2 m-ce	3 m-ce	4 m-ce	5 m-cy	6 m-cy
Stawka za szkolenie	62,50	131,25	200,—	281,25	375,—	481,25
Rata miesięczna	—	43,75	50,—	56,25	62,50	68,75

Wynagrodzenie przy szkoleniu brygadowym wynosi za jednego szkolonego:

	Za cały okres szkolenia przy długości okresu			
	1 m-c	2 m-ce	3 m-ce	4 m-ce
Stawka za szkolenie	18.75	37.50	70.—	93.75
Rata miesięczna	—	12.50	17.50	18.75

w/z DYREKTORA DEPARTAMENTU

Mgr J. Pniewski
V-Dyrektor

25.

PISMO OKÓLNE Nr 28
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO

ZARZĄD ZAOPATRZENIA ROBOTNICZEGO

ZR7-T-71-1d/53

z dnia 13 maja 1953 r.

w sprawie sianokosów i akcji żniwnej.

Zarząd Zaopatrzenia Robotniczego przypomina wszystkim podległym OZR, posiadającym pomocnicze gospodarstwa rolne, o obowiązku osiągnięcia w br. pełnego pokrycia pasz objętościowych i ziarna, potrzebnych dla planowanej ilości inwentarza żywego.

Wykonanie tego zadania w dużym stopniu jest uwarunkowane terminowym i starannym przeprowadzeniem sianokosów i żniw. Do obu wymienionych akcji należy się odpowiednio przygotować i w związku z tym Zarząd Zaopatrzenia Robotniczego poleca:

A. W zakresie przygotowań do sianokosów i sprzętu roślin pastewnych na siano:

1. zgromadzić odpowiednią ilość dręgowiny i natychmiast przystąpić do sporządzania kozłów i daszków potrzebnych do suszenia siana, a zwłaszcza koniczyny,

2. zgromadzić i wyremontować kosiarki, grabiarki i przetrząsacze do siana,

3. w wypadku nieposiadania własnych kosiarek — ustalić z POM lub SOM termin i warunki wykorzystania sprzętu POM na podstawie zawartych umów,

4. przygotować kosy, grabie, widły i wozy drabiniaste do zwózki,

5. zakupić sól dla przesypywania siana magazynowanego w stogach i stodołach (½% na 1 kg siana),

6. łąki koniczyny, seradele i mieszanki roślin pastewnych, przeznaczone na siano, należy kosić w pierwszym stadium kwitnienia.

B. W zakresie akcji żniwnej Zarząd Zaopatrzenia Robotniczego poleca:

1. wyremontować posiadane maszyny żniwne, przejrzeć i wyremontować ciągniki i młockarnie,

2. przygotować do podorywek i uprawek pługi, brony i walce,

3. wyremontować uprząż i doprowadzić konie do stanu pełnej wydajności,

4. uzgodnić pomoc w akcji żniwnej ze strony POM i SOM w tych wypadkach, gdy gospodarstwo nie posiada dostatecznej ilości maszyn żniwnych,

5. skoszone zboże natychmiast ustawiać w mendle (kopy) i niezwłocznie dokonywać podorywek i siewu międzyplonów i poplonów, zgodnie z ustalonym płodozmianem,

6. zboże składać w stodołach lub stertach, które od razu należy odpowiednio zabezpieczyć przed zamoknięciem i szkodami ze strony ptactwa,

7. w miarę możności zakupić w GS nawozy sztuczne z niewykorzystanej puli wolnorynkowej z akcji wiosennej i przeznaczyć je na zasilenie poplonów,

8. intensywnie zwalczać chwasty i przygotować ziemię do siewów jesiennych,

9. śpichrze wyczyścić, odwołczyć oraz przeprowadzić walkę z gryzoniami,

10. zabezpieczyć z własnej produkcji ziarno do siewu jesiennego 1953 r. i wiosennego 1954 r. i zostawić na ziarno odpowiednią do siewu wiosennego ilość roślin motylkowych i mieszanek pastewnych.

C. 1. W celu zapewnienia gospodarstwom większej ilości rąk do pracy w okresie sianokosów i żniw, co warunkuje terminowe i szybkie przeprowadzenie tych akcji, należy zainicjować podjęcie uchwał załóg budowlanych, w formie zobowiązań, odnośnie udzielenia pomocy w pracach rolnych,

2. zainicjować i podjąć współzawodnictwo pomiędzy OZR resortu Min. Bud. Przem. i Min. Bud. Miast i Osiedli w pionie wojewódzkim w sprawie najmniejszej ilości zużytej robocizny na sprzęt z 1 ha poszczególnych zbóż i terminowe wykonanie prac żniwnych,

3. kierowników OZR zobowiązuje się do składania Zarządowi Zaop. Robotniczego meldunków na piśmie o przebiegu akcji:

a) począwszy od 15 czerwca 1953 r. w odstępach 2-tygodniowych meldunki o przygotowaniach i przebiegu sianokosów i akcji żniwnej,

b) do dnia 1 września — meldunek z wykonania akcji żniwnej, wykonania podorywek i siewu poplonów,

c) do dnia 1 października — meldunek z wykonania drugiego i ewent. trzeciego zbioru siana,

4. dyrektorzy zjednoczeń zainteresują się akcją sianokosów i żniwną, prowadzoną w podległych im OZR, udzielając wydatnej pomocy w wypadkach trudności.

DYREKTOR ZARZĄDU

Egierski J.
p. o. V-Dyrektor

26.

ZATWIERDZAM
w/z. MINISTRA
Inż. St. Pietrusiewicz
Podsekretarz Stanu

INSTRUKCJA Nr 5
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO
DEPARTAMENT BUDŻETOWO-GOSPODARCZY

DBG-5M-0/53

z dnia 28 kwietnia 1953 r.

w sprawie mieszkań dla pracowników zatrudnionych w resorcie budownictwa przemysłowego.

I. Rodzaje mieszkań.

§ 1. Mieszkaniem służbowym jest lokal mieszkalny pozostający w dyspozycji zakładu pracy i przydzielony pracownikowi przez zakład pracy w związku ze stosunkiem pracy.

§ 2. Mieszkaniem zakładowym jest lokal mieszkalny przeznaczony przez Radę Ministrów, w poszczególnych osiedlach lub ich częściach, na mieszkania zakładowe dla załogi określonych zakładów pracy.

§ 3. Za mieszkania służbowe, w rozumieniu niniejszej instrukcji należy uważać również mieszkania, które w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1950 r. (Dz. U. Nr 28, poz. 257) do dnia 25 czerwca 1952 r. nosiły nazwę mieszkań pracowniczych.

II. Zasady przydziału mieszkań.

§ 4. 1. Przy dokonywaniu przydziału mieszkań należy kierować się następującymi zasadami:

1) niezbędnością danego pracownika dla zakładu pracy,
2) dotychczasowym stażem pracy,
3) postawą społeczną,
4) warunkami mieszkaniowymi i stosunkami rodzinnymi,
5) obowiązkiem dostarczenia mieszkania, nałożonym na zakład pracy przez ustawę (absolwenci z nakazu pracy).

2. Przy rozdziale mieszkań dla pracowników Ministerstwa (instytutów) należy w pierwszej kolejności uwzględniać pracowników pobierających dodatek za rozłąkę z rodziną oraz kadrę kierowniczą i specjalistów.

3. Przy rozdziale mieszkań przewidzianych dla zjednoczeń (przedsiębiorstw) należy co najmniej 50% tych mieszkań przydzielać robotnikom.

4. Należy bezwzględnie przestrzegać obowiązujących norm powierzchni mieszkalnej na osobę, podanych w zarządzeniu Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 8 marca 1951 r. (Monitor Polski Nr A-24, poz. 314) oraz w obowiązujących uchwałach rad narodowych ustalających te normy dla poszczególnych miejscowości.

5. Należy stosować słuszną politykę rozdziału mieszkań zmierzającą do stabilizacji podstawowej dla budownictwa przemysłowego kadry pracowników.

6. Należy ograniczać przeniesienia służbowe, w szczególności do zakładów pracy w m. st. Warszawie, jedynie do pracowników niezbędnych i specjalistów.

§ 5. Nie należy zobowiązywać się do przydzielenia mieszkania bez pewności rzeczywistego dysponowania nim.

III. Władze i tryb przydzielania mieszkań.

§ 6. Decyzję o przydzieleniu mieszkania w oparciu o wnioski komisji wydaje na terenie m. st. Warszawy Minister Budownictwa Przemysłowego, poza terenem m. st. Warszawy — dyrektorzy właściwych zjednoczeń (przedsiębiorstw).

§ 7. W skład komisji, o której mowa w § 6, wchodzą:
w Ministerstwie:
jako przewodniczący — Dyrektor Departamentu Budżetowo-Gospodarczego,
jako członkowie — Dyrektor Gabinetu Ministra,
— Dyrektor Departamentu Kadr,
— przedstawiciel POP,
— przedstawiciel Rady Miejscowej;

w zjednoczeniu (przedsiębiorstwie):
jako przewodniczący — osoba pełniąca obowiązki pełnomocnika do spraw bytowych, powołana w myśl pisma okólnego Nr 31 Gabinetu Ministra z dnia 24 września 1952 r.
jako członkowie — kierownik komórki personalnej,
— przedstawiciel POP,
— przedstawiciel Rady Zakładowej (z reguły członek komisji bytowo-mieszkaniowej).

§ 8. Wnioski komisji zjednoczeń (przedsiębiorstw), dotyczące przydziału mieszkań na terenie m. st. Warszawy, dyrektorzy tych zjednoczeń przesyłać będą do komisji w Ministerstwie, która przedkładać je będzie wraz ze swoją opinią Ministrowi do decyzji.

§ 9. Ogólny nadzór nad gospodarką mieszkaniową w resorcie budownictwa przemysłowego sprawuje Dyrektor Departamentu Budżetowo-Gospodarczego.

§ 10. Dyrektorzy centralnych zarządów obowiązani są w ramach nadzoru i kontroli przewidzianych uchwałą Prezydium Rządu z dnia 23 grudnia 1950 r. w sprawie włączenia w skład ministerstw centralnych zarządów (Monitor Polski Nr A-5/51, poz. 63) sprawować nadzór nad działalnością podległych im zjednoczeń (przedsiębiorstw) w dziedzinie gospodarki mieszkaniowej. Decyzję o przydzieleniu mieszkania dla dyrektora zjednoczenia (przedsiębiorstwa) wydaje dyrektor centralnego zarządu, a dla dyrektora zjednoczenia (przedsiębiorstwa) bezpośrednio podległego Ministerstwu — Minister.

§ 11. Gabinet Ministra (Zespół Inspektorów Kontroli) zamieści w swoim planie prac plan przeprowadzenia kwartalnych kontroli przydziału mieszkań w resorcie budownictwa

przemysłowego oraz przeprowadzać będzie kontrolę należytego wykonywania postanowień niniejszej instrukcji.

§ 12. 1. Przydział mieszkania służbowego następuje w drodze zawarcia pisemnej umowy między zakładem pracy a pracownikiem, której wzór zawiera załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 158 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 lipca 1952 r. w sprawie wzorów umów o przydział mieszkania służbowego i mieszkania zakładowego (Monitor Polski Nr A-58, poz. 892).

2. Departament Budżetowo-Gospodarczy upoważniony jest do zawierania za zakłady pracy umów o mieszkania położone na terenie m. st. Warszawy.

IV. Przepisy szczególne dla absolwentów średnich szkół zawodowych i szkół wyższych.

§ 13. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych absolwentów z nakazu pracy, którzy nie posiadają mieszkania w miejscowości, w której znajduje się zakład lub w jej pobliżu, następuje:

1) z przydziału mieszkań wolnych znajdujących się w dyspozycji zakładu pracy,
2) z przydziału mieszkań przez prezydia rad narodowych na umotywowany wniosek zakładu pracy,
3) przez tymczasowe zakwaterowanie w pomieszczeniach hotelowych zakładu pracy (hotele robotnicze, pokoje gościnne itp.).

§ 14. 1. Przydział mieszkań dla absolwentów średnich szkół zawodowych oraz szkół wyższych należy do następujących jednostek:

1) w stosunku do absolwentów skierowanych do pracy w Ministerstwie (departamentach i centralnych zarządach), instytutach i zjednoczeniach działających na terenie m. st. Warszawy — do Departamentu Budżetowo-Gospodarczego,
2) w stosunku do absolwentów skierowanych do pracy w zjednoczeniach (przedsiębiorstwach) działających poza terenem m. st. Warszawy — do tych zjednoczeń.

2. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych absolwentów przez tymczasowe zakwaterowanie należy do obowiązku zakładu pracy zatrudniającego absolwenta.

§ 15. 1. Jednostki przydzielające mieszkania absolwentom powinny corocznie przed zgłoszeniem zapotrzebowania na przydział mieszkań z nowego budownictwa przeprowadzić analizę możliwości zaspokojenia potrzeb absolwentów z zapasu lokali znajdujących się w ich dyspozycji wskutek:

1) opróżnienia mieszkań służbowych i zakładowych,
2) usunięcia z mieszkań służbowych i zakładowych osób bezprawnie je zajmujących,
3) możliwości dokwaterowania w mieszkaniach zajmowanych poniżej obowiązującej normy zaludnienia.

2. Kierując do Ministerstwa zapotrzebowania na przydział mieszkań z nowego budownictwa, jednostki budownictwa przemysłowego powinny podawać niezbędną ilość izb przewidzianą dla pokrycia potrzeb absolwentów wynikającą z analizy, o której mowa w ust. 1.

§ 16. 1. Jeżeli jednostka przydzielająca mieszkania dla absolwentów nie korzysta z przydziału mieszkań z nowego budownictwa lub otrzymany przydział nie pokrywa potrzeb w zakresie przydziału mieszkań dla absolwentów, powinna w miejscowościach, w których obowiązuje dekret o publicznej gospodarce lokalami, zgłosić do prezydium właściwej rady narodowej ustalone w myśl § 15 zapotrzebowanie na mieszkania dla absolwentów na okres jednego roku kalendarzowego.

2. Zapotrzebowania te jednostka powinna uzupełniać w ciągu roku sukcesywnie, przesyłając do prezydium właściwej rady narodowej nazwiska konkretnych osób skierowanych nakazami pracy oraz dołączając odpisy dokumentów skierowania do pracy oraz dokumentów stwierdzających aktualne warunki mieszkaniowe i rodzinne skierowanego.

§ 17. Jednostki mają obowiązek:

1) uzgadniać w prezydium właściwej rady narodowej wysokość globalnego rocznego zapotrzebowania na mieszkania dla absolwentów,
2) utrzymywać stały kontakt z prezydium właściwej rady narodowej w celu informowania o wszelkich zachodzących w rozmiarach zapotrzebowania zmianach,
3) ustalać w ramach zgłoszonej do prezydium rady narodowej listy absolwentów kolejność zaspokajania ich potrzeb mieszkaniowych.

§ 18. W miejscowościach, w których nie obowiązują przepisy dekretu o publicznej gospodarce lokalami, jednostki powinny w oparciu o przepisy art. 18—20 dekretu z dnia 2 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami (Dz. U. Nr 36/50, poz. 343) występować o przydział mieszkań dla absolwentów za pośrednictwem prezydium właściwej rady narodowej do wojewódzkiej komisji lokalowej.

§ 19. W przypadku, gdy przydzielenie absolwentowi mieszkania w terminie podjęcia przez niego pracy jest niemożliwe, zakład pracy zatrudniający absolwenta obowiązany jest dostarczyć mu tymczasowe pomieszczenie na okres nie dłuższy niż rok, w którym to terminie absolwent powinien uzyskać przydział mieszkania.

Termin ten powinien być skrócony do 6-ciu miesięcy w przypadku, gdy absolwent posiada na utrzymaniu rodzinę.

§ 20. 1. W przypadku przewidzianym w § 19 absolwent może być umieszczony w kwaterze zbiorowej z tym jednak, że na jednego mieszkańca nie może przypadać mniej niż 5 m² pomieszczenia.

2. Kwatery zbiorowe mogą być urządzane zarówno w lokalach pozostających w dyspozycji zakładu pracy, jak i przydzielonych na ten cel przez prezydia miejskich (gminnych) rad narodowych.

3. Przeznaczenie lokalu pozostającego w dyspozycji zakładu pracy na kwaterę zbiorową wymaga zezwolenia wojewódzkiej komisji lokalowej i władzy naczelnej zakładu pracy.

§ 21. 1. Jednostki budownictwa przemysłowego uzupełniające swoje załogi absolwentami kierowanymi w drodze nakazu pracy, a nie posiadające w swojej dyspozycji hoteli robotniczych lub pokojów gościnnych, powinny zapewnić absolwentom odpowiednie warunki bytowo-mieszkaniowe przez uzyskanie potrzebnej ilości miejsc w kwaterach zbiorowych innych zakładów pracy lub przez rozbudowę własnych kwater zbiorowych w barakach składanych.

2. Zakłady pracy powinny zgłaszać zapotrzebowania na baraki składane do właściwych centralnych zarządów z początkiem każdego roku kalendarzowego w oparciu o aktualne plany zatrudnienia z uwzględnieniem zapotrzebowania na absolwentów.

3. W razie zupełnego braku jakichkolwiek pomieszczeń można umieszczać absolwentów w hotelach robotniczych wyłącznie na krótki okres przejściowy.

4. W przypadku zakwaterowania absolwentów w hotelu robotniczym, należy w miarę możności wydzielić na ten cel osobny barak lub jego część.

5. Zakłady pracy urządzające kwatery zbiorowe dla absolwentów powinny:

1) właściwie wyposażyć wnętrza tych kwater w sprzęt oraz urządzenia sanitarne w myśl zarządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 maja 1951 r. w sprawie norm powierzchni użytkowej i wyposażenia wewnętrznego oraz zasad i warunków użytkowania hoteli robotniczych dla zatrudnionych w przemyśle i budownictwie, stanowiącego załącznik do niniejszej instrukcji;
2) stworzyć zakwaterowanym absolwentom warunki kulturalno-oświatowe przez wydzielenie odpowiednio wyposażonego pomieszczenia na świetlicę (czerwony kącik) oraz umożliwić korzystanie z urządzeń sportowych;
3) skompletować odpowiednią bibliotekę techniczną z dostosowaniem do potrzeb i zainteresowań zawodowych absolwentów;
4) zorganizować dla kwatery zbiorowej odpowiedni bufet z artykułami żywnościowymi w zależności od ilości zakwaterowanych absolwentów.

§ 22. 1. W przypadku, gdy ze względu na małą liczbę absolwentów urzędzenie kwatery zbiorowej przez jeden zakład pracy byłoby gospodarczo nieuzasadnione, zakłady pracy budownictwa przemysłowego na drodze umowy z innymi zakładami pracy zabezpieczą korzystanie z odpowiedniej ilości miejsc w istniejących już i czynnych kwaterach, bądź urządzą wspólne kwatery dla kilku zakładów pracy, regulując w drodze umowy udział w kosztach utrzymania kwater oraz za okres korzystania z kwater.

Ewentualna różnica pomiędzy faktycznymi kosztami utrzymania wspólnej kwatery a stawką ustaloną dla tej kwatery w resorcie, w którym zatrudniony jest absolwent, obciąża zakład pracy zatrudniający absolwenta.

2. W przypadku umieszczenia absolwenta w kwaterze zbiorowej (hotelu robotniczym, pokojach gościnnych itp.) prowadzonej przez zakład pracy inny niż zatrudniający danego absolwenta, ewentualną różnicę pomiędzy faktycznymi kosztami utrzymania kwatery zbiorowej a opłatami wnoszonymi przez absolwenta ponosi ten zakład pracy, przy którym prowadzona jest kwatera zbiorowa.

V. Ewidencja mieszkań.

§ 23. W celu racjonalnego gospodarowania zasobem lokali przeznaczonych na mieszkania dla pracowników Departament Budżetowo-Gospodarczy prowadzić będzie ewidencję mieszkań służbowych na terenie m. st. Warszawy, a poszczególne zjednoczenia (przedsiębiorstwa) prowadzić będą ewidencję mieszkań służbowych, pozostających w ich dyspozycji.

§ 24. Ewidencja mieszkań prowadzona jest systemem kartotekowym na kartach ewidencyjnych.

Wzór karty zawiera załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 254 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 listopada 1952 r. (Monitor Polski Nr A-96, poz. 1470).

§ 25. Kartę ewidencyjną dla poszczególnych mieszkań sporządza, w myśl zarządzenia Nr 245 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 listopada 1952 r. administracja budynku w 3 egzemplarzach, z których jeden przesyła zakładowi pracy, w którego dyspozycji pozostaje mieszkanie.

§ 26. Departament Budżetowo-Gospodarczy oraz zjednoczenia (przedsiębiorstwa) upoważnione są do żądania od administracji budynków sporządzania w ciągu 7 dni karty ewidencyjnej dotyczącej mieszkania objętego obowiązkiem ewidencji, a pominiętego przez administrację przy sporządzaniu kartotek.

§ 27. Celem utrzymania ewidencji mieszkań w stanie aktualności wszelkie zmiany w zakresie przydziału i stanu wykorzystania mieszkań, pozostających w dyspozycji zakładu pracy powinny być natychmiast wzajemnie komunikowane przez osoby obowiązane do prowadzenia kartotek. W szczególności obowiązki te obciążają:

1) w myśl zarządzenia Nr 245 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 listopada 1952 r. administrację budynku — w zakresie komunikowania o zmianach zachodzących w stanie zaludnienia i wykorzystania lokalu,
2) zakład pracy — w zakresie zawiadamiania o wszelkich decyzjach dotyczących przydziału i opróżnienia mieszkania lub jego części oraz w zakresie zawiadamiania o rozwiązaniu z pracownikiem stosunku pracy.

§ 28. Zjednoczenia (przedsiębiorstwa) przesyłać będą w terminach do dnia 15 stycznia i 15 lipca każdego roku do Ministerstwa Budownictwa Przemysłowego — Departament Budżetowo-Gospodarczy oraz do właściwych wojewódzkich komisji lokalowych sprawozdania półroczne, dotyczące przydziałów i wykorzystania mieszkań, według stanu z ostatniego dnia każdego półrocza.

§ 29. Departament Budżetowo-Gospodarczy przesyłać będzie:

1) w terminach do dnia 15 stycznia i 15 lipca każdego roku — sprawozdania półroczne według stanu z ostatniego dnia każdego półrocza do Wojewódzkiej Komisji Lokalowej dla m. st. Warszawy,
2) w terminach do dnia 25 stycznia i 25 lipca każdego roku — sprawozdania półroczne obejmujące mieszkania znajdujące się w posiadaniu resortu budownictwa przemysłowego według stanu ostatniego dnia każdego półrocza do Państwowej Komisji Lokalowej.

§ 30. Wzór sprawozdań, o których mowa w §§ 28 i 29, zawiera załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 245 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 listopada 1952 r. (Monitor Polski Nr A-96, poz. 1470).

VI. Egzekucja mieszkań.

§ 31. W przypadku rozwiązania stosunku pracy pracownik oraz osoby wspólnie z nim zamieszkałe obowiązani są na żądanie zakładu pracy opróżnić mieszkanie służbowe w terminie wskazanym w piśmie wzywającym do opróżnienia mieszkania.

Termin nie może być jednak krótszy niż 1 miesiąc.

§ 32. Zakład pracy obowiązany jest dostarczyć pracownikowi opróżniającemu mieszkanie służbowe inny lokal mieszkalny (mieszkanie zastępcze), gdy rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło:

1) z winy zakładu pracy,
2) przez zakład pracy bez uzasadnionej przyczyny,

3) skutkiem utraty przez pracownika zdolności do wykonywania pełnionej pracy,

4) skutkiem przejścia pracownika w stan spoczynku z nabyciem praw do zaopatrzenia.

§ 33. 1. Zakłady pracy powinny wystąpić o usunięcie z mieszkań służbowych bez dostarczenia mieszkania zastępczego:

1) pracowników, którzy rozwiązali stosunek pracy na własne żądanie po dniu 6 lipca 1950 r.,

2) pracowników, z którymi stosunek pracy został rozwiązany z winy pracownika.

2. Zakłady pracy mogą także wystąpić o usunięcie z mieszkań służbowych bez dostarczenia mieszkania zastępczego byłych pracowników, którzy przed dniem 6 lipca 1950 r. rozwiązali stosunek pracy na własne żądanie przy zachowaniu warunków, ustalonych w okólniku Nr 21 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1950 r. w sprawie zasad żądania opróżnienia niektórych mieszkań służbowych lub mieszkań pracowniczych (Monitor Polski Nr A-86, poz. 1065).

§ 34. W przypadku sporu co do przyczyn rozwiązania stosunku pracy pracownik może odwołać się w trybie przewidzianym w zarządzeniu Prezesa Rady Ministrów Nr 157 z dnia 3 lipca 1952 r. w sprawie składu i trybu postępowania komisji powołanych do wydawania opinii co do przyczyn rozwiązania stosunku pracy (Monitor Polski Nr A-58, poz. 891), do działającej przy Ministerstwie Budownictwa Przemysłowego Komisji do wydawania opinii co do przyczyn rozwiązania stosunku pracy w przypadku gdy jest ono połączone z opróżnieniem mieszkania służbowego lub zakładowego.

§ 35. Instrukcja wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR DEPARTAMENTU

Inż. E. Friedlender

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

Ministerstwo Budownictwa Przemysłowego

Gabinet Ministra

Warszawa, Krucza 24/26. Telefon 834-81

Telefon wewnętrzny: Redakcji 307; Administracji 495

Prenumerata: roczna zł 30.—, numer pojedynczy zł 1.50

Prenumeratę należy wpłacać na konto: N.B.P.

konto 378-412/987 cz. 24 — dział 5 — rozdział 17

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA RYCZAŁTEM

(miejsce na adres odbiorcy)

Adres zwrotny: **Warszawa, ul. Krucza 24/26**

Druk LSW W-wa, Al. Jerozolimskie 123. Pap. sat. kl. VII-A1/60 g. Nakł. 2.500 egz. Zam. 374c z dn. 7.V.53 r. 4-B-15989